

дану ситуацію. Частіше за все, такі кейси використовують при перевірці кандидатів на більш високі посади, на яких від нього потребується швидко та ефективно приймати вагомі рішення. До даного тесту дуже складно підготуватися, адже ніколи не знаєш, які саме ситуації змодельюють кадровики [1].

Отже, прийшовши на співбесіду на бажану посаду, не потрібно відмовлятися від психологічних тестів, адже при відмові претендент навряд чи отримає її. Перед заповненням тестового бланку, кандидату потрібно уважно читати правила та умови заповнення. Ні в якому разі, не потрібно поспішати давати відповіді на питання, здобувач має обов'язково уважно читати їх. Доцільно пам'ятати, що психологічні тести є дуже важливим етапом співбесіди при працевлаштуванні, але існує також і людський фактор. Тому кандидат повинен лише залишатися самим собою та спокійно мислити, адже в людях це дуже цінується.

Список використаних джерел:

1. Психологічні тести при прийомі на роботу. URL : <https://zap.dcz.gov.ua/publikaciya/psychologichni-testy-pry-pryyomi-na-robotu>

Верхоглядова Н. І.,
завідувач кафедри аналітичної
економіки та менеджменту,
доктор економічних наук, професор
Каратай Д. К.
здобувач вищої освіти
Спеціальності 051 «Економіка»

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
м. Дніпро)*

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ТА РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Питання розвитку соціально-економічних систем відоме та широко обговорювана тема. Безпосередньо їй присвячено багато наукових досліджень, практичних рекомендацій. Однак, незважаючи на велику досліджувальну базу щодо сутності розглядаємої проблематики, все ще залишається багато питань. Декомпозиція поняття «розвиток соціально-економічних систем» дозволяє виокремити наступні питання, відповіді на які потребують уточнення.

- Базові елементи та взаємозв'язки соціально-економічної системи.
- Особливості розвитку соціально-економічних систем.

Завдання визначення поняття «соціально-економічна система» є достатньо складним. Розкриття сутності цього поняття повинно базуватися на системному підході. У. Росс Ешбі охарактеризував два можливих метода системного дослідження [1]:

- емпіричний – такий метод, при якому досліджуються різні системи в такому вигляді, як вони є, а далі робиться висновок у виявлених закономірностях;
- розглядає множину систем, а потім скорочує цю множину до більш раціональних меж.

Для визначення соціально-економічної системи використовуємо другий метод. Всю множину елементів системи, яку досліджемо, розподіляємо на дві групи: соціальну та економічну.

Підхід до визначення соціально-економічних систем через виокремлення підсистем – є одним із найбільш розповсюдженим. Однак, набір цих підсистем у різних авторів різниться [2]. Деякі автори пропонують в склад соціально-економічної системи окрім соціальних і економічних інститутів додавати політичні та нормативно-правові.

Виходячи із визначення, ключовими елементами соціально-економічної системи є:

- соціальні відносини
- соціально-економічні відношення сини
- економічні відносини
- управлінські відносини
- формальні інститути
- неформальні інститути

Безпека є багатокомпонентною категорією. Економічна безпека соціально-економічних систем забезпечується шляхом протидії негативним впливам, що формуються протиріччями між:

- суб`єктами соціальної системи;
- суб`єктами соціальної та економічної систем;
- суб`єктами соціальної та управлінської системи;
- економічними та соціально-економічними інтересами, нормами та правилами, що визначаються формальними та неформальними інститутами.

Тобто, для цілей управління економічною безпекою суттєве значення має можливість соціально-економічної системи протистояти внутрішнім та зовнішнім негативним впливам.

Серед відмінних особливостей соціально-економічних систем слід виокремити домінування відносин соціальних або економічних, що дозволяє виокремити відповідну класифікаційну ознаку та дві групи: соціально-орієнтовані та економічно-активні соціально-економічні системи.

Стан та умови розвитку економічно-активних соціально-економічних систем залежать від результативності економічних відносин [3]. Соціальні відносини будуються з урахуванням процесів в економічній діяльності, учасники якої є господарські суб`єкти, державні заклади та підприємства, органи державної влади та місцевого самоуправління, некомерційні організації.

Друга група соціально-економічних систем визначається домінуванням соціальних відносин. Зміст та учасники економічних відносин в таких системах підпорядковані соціальній ситуації та вмінню використовувати цю ситуацію для залучення ресурсів для матеріального та нематеріального забезпечення населення.

Таким чином, економічна безпека торкається двох областей: соціальної та економічної. Вона виконує роль буфера між зовнішнім середовищем та економікою, зовнішнім середовищем та соціальною системою, економікою та соціальною системою, та навпаки. Виходячи із запропонованої класифікації соціально-економічних систем, можливо припустити, що місце економічної безпеки і управління її забезпеченням буде змінюватись відповідно запропонованої класифікації.

Список використаних джерел

1. W. Ross Ashby, *An Introduction to Cybernetics*,. Chapman & Hall, London, 1956. 156 p.
2. Купчак Б. Економічна безпека підприємництва: суть та умови виникнення. *Науковий вісник Львів. держ. ун-ту внутр. справ. Сер. «Економіка»*. 2010. Вип. 2. С. 334–346.
3. Лугова В., Голубєва Т. Соціальна безпека як ключова підсистема безпеки підприємства. *БІЗНЕС-ІНФОРМ. Економіка*. 2011. № 10. С. 69–72.